

Devre : X

İçtima : 2

S. SAYISI : 31

Hava Sınıfı Mensuplarına Verilecek Zamlar ve Tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değişen 14 ncü maddesinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Millî Müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları (3/136)

T. C.

Başvekâlet

28 . VII . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 6 - 2215, 72/199

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Uçuş esnasında şehit düşen Teğmen İsmail Ergin'in vârislerine Hava Sınıfı Mensuplarına verilecek Zamlar ve Tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 14 ncü maddesi gereğince 2 500 lira tazminat verilmesi mevzuunda Millî Savunma Vekâletinin sureti ilişik 7 . IV . 1953 tarihli ve 8-57676 sayılı yazısı ve ekleri İera Vekilleri Heyetinin 13 . VII . 1953 tarihli toplantısında incelenerek mezkûr maddenin tefsiri cihetine gidilmesi kararlaştırılmıştır.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Başvekil

A. Menderes

Millî Savunma Vekâletinin 7 . IV . 1953 tarihli ve Kanun İşleri Md. 8/57676 sayılı yazısının sureti Başvekâlete

Polatlı Top. Okulu Hava Eğitim Gr. nun bulunduğu yerden eğitim programlarının kısa iniş ve kalkış talimlerini yapmak üzere bir topçu uçağı ile havalanan öğretmen Top. Tğm. İsmail Ergin ile öğrenci P. Üsteğmen Kemal Akdora 10 Nisan 1951 günü saat 10.00 - 10,30 arasında Keskin bölgesinde düşerek şehid olmuşlardır.

Aldıkları görev; dış alanlardan Temelli'ye (Polatlı'nın 30 km. kuzey - doğusunda) gitmekti. Fakat uçuşta bulunan her iki şahsın da kazada şehid olması ve ifadelerinin alınmaması dolayısı ile Keskin'e gitmelerinin hakiki sebebi bilinmemiştir.

Uçağın Temelli yerine Keskin'e gitmiş olması hakkında hâdiseyi mütaakıp tanzim edilen vaka raporlarında; bu subaylardan öğrenici olan Üsteğmen Kemal Akdora'nın Keskin'li bulunmasından kazanın da o civarda vukua gelmesinden vazifenin ve uçuş sahasının dışına çıkılması, lüzum yok iken kısa irtifadan uçarak virile girdikleri gösteriş yapmak istekleri... gibi tamamıyla zan ve tahmine dayanan bir neticeye varıldığı belirtilmiştir.

Halbuki yukarda belirtilen bu netice indî mütalâalara istinadetmesi ve kazanın pilotların yolu şaşırmasından veya bilinmeyen her hangi bir hava tesiri sebebinden Temelli yerine Keskin'e gitmiş olmaları ve orada talimlerini devam ettirirken bilhassa bunlardan birinin öğrenci bulunmasının kazaya sebebiyet vermiş olması da kuvvetle muhtemel görülmektedir.

Esasen alçak irtifadan uçuş viril gibi hareketlerde topçu pilotlarının öğrenmeye mecbur oldukları hareketlerdendir. Hâdisi bu bakımdan da mütalâa edilerek kazada şehidolan Teğmen İsmail Ergin'in vârislerine 3485 sayılı Kanunun 14 ncü maddesine göre verilmesi gereken 2 500 liralık tazminatın tediyesi Polatlı Malmüdürlüğüne gönderilmişse de Polatlı Malmüdürlüğü yukarda arz edi-

len vaka raporlarında ileri sürülen sebeplerden ötürü kazanın vazife dışında vukua geldiğini bildirerek 2 500 liralık tazminatı tediye etmemiştir.

Bunun üzerine durum Maliye Vekâletine sunulmuş Maliye Vekâleti sureti ilişik yazıların tetkikinden de anlaşılacağı veçhile «kazanın vazife dışında ve gerekse vazife ile uçuşa çıktıktan sonra uçuş sahası içinde veya dışında her türlü sebep ve saik neticesi meydana gelen düşmelerde şehid olan pilot ve maddede tadadedilen şahıslara tatbik edilebilir.» şeklinde geniş mânasiyle anlaşılması mümkün olabileceği cihetle bu hâdisede şehitlerin maaş veya tazminata müstehak ailelerinin 5485 sayılı Kanununun 14 ncü maddesi hükmünden istifade edip edemeyeceklerinin tesbit edilmesi için yorum yoluna gidilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla keyfiyetin tetkik edilerek 2 500 liralık tazminatın şehit teğmen İsmail Ergin'in vârislerine verilmesini temin bakımından yorum yoluna gidilmesi için gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

M. S. V.
S. Kurtbek

T. C.

Maliye Vekâleti

Bütçe ve M. K. G. Müdürlüğü

115617-8/13483

Millî Savunma Bakanlığına

Saymanlık Müdürlüğünüzün 6 . V . 1952 tarih ve 1-18/36/6201 sayılı yazısında : 10 . IV . 1951 günü eğitim programı gereğince iniş talimleri yapmak maksadiyle Temelli nahiyesine gitmek üzere vazife uçuşuna çıktıkları halde uçuş sahası harici olan Keskin'e gittikleri ve orada gösteri uçuşu yaparken düşerek şehid oldukları anlaşılan Polatlı Hava Okulu Eğitim Grupundan öğretmen İsmail Ergin ile öğrenci üsteğmen Kemal Akdoran'ın 3485 sayılı Kanununun 4334 sayılı Kanunla muaddel 14 ncü maddesi gereğince vârislerine tazminat verilip verilemeyeceği hususu sorulmaktadır.

Hâdiseye tatbik edilip edilemeyeceği hususunda tereddüde düşülen ve hâdisenin vukuu sırasında hükmü yürürlükte bulunan 3485 sayılı Kanununun 4334 sayılı Kanunla muaddel 14 ncü maddesinde meydana ve seferde vazife ile uçuş esnasında düşen pilota olan veya olmayan uçucularla hava sınıfında müstahdem askerî memurlardan şehidolanların maaşa müstahak ailesi efradına... maaş tahsis olunur.

Bu suretle... maaşa müstahak ailelerine ve maaşa müstahak ailesi olmadığı surette kanuni mirasçılara irsi hisseleri nispetinde tevzi edilmek ve bir defaya mahsus olmak üzere tazminat olarak 2 500 lira verilir, diye yazılıdır.

Uçuş esnasında şehit düştüğünden dolayı kanuni mirasçılara 2 500 lira tazminat verilmesi istenilen Topçu Tğm. İsmail Ergin'in sureti şahadeti hakkında Polatlı Mal Müdürlüğünden alınan bilgiye nazaran merhum 10 . IV . 1951 günü öğrenci üsteğmen Kemal Akdora ile birlikte eğitim programının B. devresinin kısa iniş talimlerini yapmak üzere hariç meydan mahalli olan Temelli nahiyesine gitmek üzere meydana kalktıkları halde vazife dışı bir hareketle uçuş sahası haricinde olan Keskin'e giderek indikleri ve oradan havalanarak gösteri yaparken pikeden çıkamıyarak düştükleri anlaşılmaktadır.

Yukarıda metni yazılı 14 ncü madde hükmüne istinaden şehidolan uçucuların vârislerine tazminat verilebilmesi için maddede açık bir şekilde tesbit edildiği üzere uçucuların vazife ile uçuş esnasında düşmüş olmaları şart koşulmaktadır. Askerler için vazifenin nedemek olduğunu tâyin ve tesbit eden 2771 sayılı Ordu Dahilî Hizmet Kanununun 7 nci maddesinde ise vazife hizmetin icabettirdiği şeyi yapmak ve menettiği şeyi yapmamaktır ve bu kanunun 6 nci maddesinin-

de de hizmet yazı veya sözle emredilen veya nehyedilen işlerdir, denilmiştir. Bu hükümler muvacehesinde kendilerine emredilen Temelli Nahiyesine gitmeyip emir harici Keskinine giden ve orada düşerek şehidolan İsmail Ergin vârislerine tazminat verilemeyeceği düşünülebilirse de; mezkûr maddeyi vazife ile uçuşa çıktıktan sonra uçuş sahası içinde veya dışında her türlü sebep vesâik neticesi meydana gelen düşmelerde şehidolan Pilot ve maddede tadadedilen şahıslara tatbik edilebilir. şeklinde geniş mânasiyle anlamak da mümkündür. Bu itibarla düşüş hâdisesinde şehitlerin maâşa veya tazminata müstahak ailelerinin mezkûr 14 ncü madde hükmünden istifade edip edemeyeceklerini tesbit etmek üzere kanunun yorumlanması uygun olacağı mütalâa olunmaktadır.

Bu görüşümüze iştirak edildiği takdirde kanunun yorumlanması için gereğinin yapılmasına müsaadelerini arz ederim.

Maliye Bakanı

T. C.

Maliye Vekâleti

Bütçe ve M. K. G. Müdürlüğü

Emeklilik

Sayı : 115617 - 8/4625

13 . IV . 1953

Milli Savunma Vekâletine

Kara Kuvvetleri Kumandanlığı Topçu Dairesi Başkanlığı ifadeli 14 . I . 1953 tarih ve 10155/317706 sayılı yazıları karşılığıdır :

10 . X . 1952 tarih ve 13483 sayılı tezkeremizde tafsilen izah edildiği üzere, uçuş sahası dışında ve emir harici uçuş esnasında şehit düşen İsmail Ergin vârislerine 4334 sayılı Kanunun 14 ncü maddesi hükmüne istinaden tazminat verilmesi mümkün değildir.

Ancak yine evvelki yazımızda izah edildiği üzere müteveffanın vârislerine mülga 4334 sayılı Kanunun 14 ncü maddesine istinaden tazminat verilebilmesinin temini, istihsal olunacak bir tefsir kararıyla veya yeniden vaz'olunacak bir kanun hükmüyle mümkün olabileceği mütalâaten arz olunur.

Maliye Vekili Y.

İmza

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 3/136

Karar No. 17

9 . XI . 1955

Yüksek Reisliğe

Uçuş esnasında şehit düşen Teğmen İsmail Ergin'in vârislerine, hava sınıfı mensuplarına verilecek zam ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanununun 14 ncü maddesi gereğince 2 500 lira tazminat verilmesi icabedip etmiyeceğinin tâyini için mezkûr maddenin tefsiri lüzumu İcra Vekilleri Heyetince 15 . XI . 1954 tarihinde kararlaştırılmış ve keyfiyet komisyonumuza havale buyurulmuş olmakla Millî Müdafaa mümessili de hazır olduğu halde tetkik edildi.

Hâdise : Polatlı Topçu Okulu Hava Eğitim Grubunun bulunduğu yerden eğitim programlarının kısa iniş ve kalkış talimlerini yapmak ve Polatlı'dan Temelli'ye kadar gitmek üzere bir topçu uçağı ile havalanan öğretmen topçu Teğmeni İsmail Ergin ile öğrenci piyade Üsteğmeni Kemal Akdora'nın 10 Nisan 1951 günü saat 10 ve 10,30 sırasında Keskin bölgesinde düşerek şehid oldukları;

Bu subaylardan öğrenci olan Üsteğmen Kemal Akdora'nın Keskinli bulunmasından ve kazanın da o civarda vukua gelmesinden ve vazifenin ve uçuş sahasının dışına çıkılarak lüzum yok iken kısa irtifaden gösteriş yapmak istedikleri yüzünden kazanın vukua gelmiş olduğu beyaniyle Polatlı Malmüdürlüğünün, kanunen müstahak oldukları 2 500 liralık tazminatı vârislerine tediye etmediği hususlarından ibarettir.

Tetkik edilen 3485 sayılı Kanununun 4334 sayılı Kanunla tadil edilen 14 ncü maddesinde açık bir şekilde tesbit edildiği üzere uçucuların vazife ile uçuş esnasında düşmüş olmaları ailelerinin tazminata istihkakları için kâfi bir şart olarak kabul edilmiş olduğu ve her hangi bir hava tesiri sebebiyle uçucuların gösterilen yoldan inhirafa mecbur kalmaları da derpiş edilecek mezkûr madde bu düşünce ile umumi bir şekilde tertibolunduğu anlaşılmış ve kanun vâzınının bu mevzuda mebdai hareketin vazife ile başlamış olmasını kâfi görerek tatbikatta geniş mânada anlaşılmasını istilzam etmiş olduğu ve binaenaleyh kanunun açık olan bu hükmünün tefsirine mahal olmadığı kanaatine varılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine vermek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Müdafaa En. R. V.

Mazbata M.

Elâzığ

M. Şevki Yazman

Ankara

S. Kurtbek

Niğde

Z. Üner

Trabzon

S. Orberk

Kâtip

Erzincan

M. Rahmi Sanalan

Kastamonu

A. M. Tanöver

Tokad

H. Bozbeyoğlu

Urfa

S. Önhon

İmzada bulunamadı

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 3/136

Karar No. 12

29 . XII . 1955

Yüksek Reisliğe

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanununun 4334 sayılı Kanunla değişen 14 ncü maddesinin tefsiri hakkında Başvekâletin 28 . VII . 1953 ta-

rihli ve 72/199 sayılı tezkeresi encümenimize havale ve encümenimizce ittihaz olunan karar Umumi Heyete arz edilmiş ise de devrei intihabiyenin sona ermiş olmasından hükümsüz evrak

meyanında kalmış ve tekrar görüşülmesi hakkında yine Başvekâletin 6 . XII . 1954 tarihli ve 72/199 sayılı tezkeresi üzerine dosya Millî Müdafaa Encümeni mazbatası ile birlikte yeniden encümenimize havale edilmiş olmakla Millî Müdafaa ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Hâdise, gerek Başvekâlet tezkeresine merbut mütalâada ve gerek meseleyi bidayeten tetkik eden Millî Müdafaa Encümeni mazbatasında belirtildiği üzere eğitim programı gereğince kısa iniş ve kalkış talimleri yapmak maksadiyle Polatlı'dan 30 kilometre mesafede olan Temelli nahiyesine gitmek üzere vazife uçuşuna çıkan öğretmen Teğmen İsmail Ergin ile öğrenci Üsteğmen Kemal Akdura'nın Keskin'de düşerek şehit olmaları üzerine vârislerinin 4334 sayılı Kanunun 14 ncü maddesine istinaden tazminat istemeleri muvacehesinde şehit öğrenci Üsteğmen Kemal Akdura'nın Keskinli olması ve vazifenin uçuş sahasının dışına çıkılmasına lüzum yokken Keskin'de kısa irtifadan gösteri uçuşları yaparken kazanın vukua gelmiş olması sebepleriyle Maliye Vekâletince mevzuubahis kanunun 14 ncü maddesinin vazife ile uçuşa çıktıktan sonra uçuş sahası dışında her türlü sebep neticesi meydana gelen düşmelerde şehidolanlara madde hükmünün tatbiki tereddüdü mucibolduğundan tefsir talebinde bulunulmuştur.

Encümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra Encümenimizce evvelce kabul olunan karara uyularak, 4334 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinde derpiş edildiği üzere havacılarımızın vazife uçuşları esnasında düşmüş olmaları ailelerinin tazminata hak kazanmalarını mucibolacağı ve her hangi bir sebeple olur ise olsun uçuş sahasından ve yolundan inhirafa mecbur kalmaları halini de nazara alarak maddenin umumi ve şâmil mânada tedvin edilmiş olduğu ve kanun vâzınının mebdei hareket olarak uçu-

şun vazife ile başlamış olmasını kâfi gördüğü cihetle bu sarahat muvacehesinde maddenin tefsirine mahal olmadığına ekseriyetle karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Balıkesir	Kırklareli	Giresun
Muhalifim	Ş. Bakay	M. Şener
H. İmre		
Kâtip		
Balıkesir	Afyon K.	Antalya
M. H. Timurtaş	Muhalifim	K. Akmanlar
	M. Â Ülgen	
Antalya	Aydın	Çankırı
A. Tokuş	Z. Uray	T. Uygur
Çorum	Diyarbakır	Erzurum
Y. Gürsel	H. Turgut	Muhalifim
		Ş. Erker
Eskişehir		Gaziantep
A. Potuoğlu		E. Cenani
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
İçel	İstanbul	İzmir İzmir
İ. Gürgen	N. Â. Sav	A. Aker B. Bilgin
Konya		Niğde
R. Birand		A. N. Kadıoğlu
		İmzada bulunamadı
Ordu	Ordu	Rize
Muhalifim	S. İşbakan	H. Agun
R. Aksoy		
Rize	Seyhan	Seyhan
İ. Akçal	S. Barı	A. Topaloğlu
		İmzada bulunamadı
Siird	Tekirdağ	Tokad
B. Erden	Z. Erataman	Ö. Sunar
Trabzon		Trabzon
S. F. Kalaycıoğlu		İ. Şener
Zonguldak		Zonguldak
S. Ataman		S. Duralı
		İmzada bulunamadı